

**ȘCOALA PENTRU DEMOCRAȚIE
(31 AUGUST – 04 SEPTEMBRIE 2015)****DISCURS ȚINUT ÎN DESCHIDEREA ȘCOLII PENTRU DEMOCRAȚIE**

SINAIA, 31 AUGUST 2015

În numele Programului Statul de Drept Europa de Sud-Est al Fundației Konrad Adenauer doresc să urez bun venit tuturor celor prezenți la deschiderea Școlii pentru Democrație din acest an.

Aș vrea să mulțumesc în mod special partenerului nostru, Expert Forum, pentru colaborarea excelentă pe care am avut-o de-a lungul anilor într-o serie de proiecte reușite și sper ca această colaborare să continue și pe viitor.

[...]

Școlile pentru Democrație au devenit o tradiție în multe țări europene, printre care și România. Scopul acestora nu este doar dobândirea de cunoștințe teoretice și practice, ci și schimbul de opinii și idei, și în final, încurajarea și sprijinirea participanților în a se implica în calitate de cetățeni activi la dezvoltarea comunității în care trăiesc. În ceea ce vă privește pe dumneavoastră, dragi profesori, dorim să vă sprijinim în acest demers, de a-i determina pe elevi să devină cetățeni activi.

Democrația este o formă de organizare a statului foarte ambițioasă. Abraham Lincoln a definit-o ca fiind " guvernarea poporului, de către popor, pentru popor".

Asta nu înseamnă nimic altceva decât că fiecare cetățean are o responsabilitate. Aceia care exercită funcții publice și mandate nu trebuie să urmărească un interes propriu în activitatea lor, ci binele comun. În acest sens, diferențele de opinii referitoare la soluția cea mai bună pentru oameni nu numai că sunt inevitabile, ci și de dorit. Eforturile găsirii celei mai bune soluții, precum și discursul democratic duc la identificarea și evitarea greșelilor.

Cu toate acestea, cei care nu exercită funcții publice sau mandate nu ar trebui să se limiteze doar la exprimarea unui vot în cadrul alegerilor sau referendumurilor. Democrația oferă numeroase modalități de implicare în viața unei comunități. Aderarea la un partid este o posibilitate, însă există multe alte modalități de implicare: colaborarea cu organizații ce promovează drepturile omului, organizații de mediu, participarea în think tanks, organizații cu scop social ori inițiative cetățenești sunt doar câteva din ele.

Însă chiar și atunci când conducătorii și poporul acționează cu bună-credință, democrația nu este o formă de organizare care exclude orice decizie greșită. O afirmație a lui Winston Churchill adesea citată spune: "Democrația este un sistem politic prost, dar cel mai bun dintre cele pe care ome-

Konrad-Adenauer-Stiftung e. V.

**PROGRAMUL STATUL DE
DREPT EUROPA DE SUD-EST**
THORSTEN GEISLER

Martie 2015

www.kas.de/rsbsoe

nirea le-a inventat pana acum". Și în cadrul democrațiilor există o mulțime de probleme nerezolvate, iar soluționarea lor durează adesea mai mult decât în structuri autoritare, fiindcă procesele decizionale sunt complicate și implică mai multe părți interesate. Tocmai acest proces discursiv înlătură des – însă nu întotdeauna – riscul comiterii unor greșeli și se asigură că interesele unor persoane particulare ori a unor grupuri de cetățeni nu sunt pur și simplu trecute cu vederea. De aceea este perfect legitim ca organizațiile societății civile să reprezinte interese particulare. Acest mecanism permite în primul rând existența unei dezbateri controversate în societate, atât de necesară în găsirea celor mai bune soluții la probleme.

Însă democrația rămâne în continuare expusă unor pericole.

Adolf Hitler a ajuns la putere prin alegeri democratice și ulterior a înlăturat ordinea constituțională democratică, înlocuind-o cu o dictatură. Având în vedere acest context istoric, democrația Republicii Federale Germania este văzută ca fiind una care a dobândit mecanisme puternice de apărare. Pentru a împiedica înlăturarea democrației prin decizii deopotrivă democratice, constituția noastră prevede că principiul democratic, precum și alte principii ce privesc organizarea statală, nu pot fi modificate ori eliminate de nicio majoritate parlamentară – indiferent de mărimea ei. Astfel, eventuale încercări neconstituționale ce urmăresc îngreunarea sau împiedicarea exercitării puterii de stat în mod violent și sistematic, cu scopul de a înlătura ordinea constituțională, pot fi contracarate atât preventiv, cât și represiv.

În discursul său din Consiliul Parlamentar, adunarea care a elaborat constituția germană, deputatul Carlo Schmid declara în 1948 că: "În ceea ce mă privește, sunt de părere că întregul concept al democrației nu include și premisele propriei înlăturări de la

putere (...) Trebuie să avem totodată și curajul de a fi intoleranți față de cei ce folosesc democrația cu scopul de a o ucide."

Democrația reprezintă mai mult decât organizarea periodică de alegeri libere, prin care conducerea politică este legitimată de popor. În cartea sa "Democrația în America", Alexis de Toqueville vorbește în mod îndreptățit despre posibilitatea unei democrații de a se transforma, în anumite condiții, într-o "tiranie a mulțimii". Pentru a evita o asemenea denaturare, statul trebuie să dispună nu doar de o structură democratică adecvată, ci și de mecanisme ce asigură respectarea principiilor statului de drept și protecția drepturilor omului și cetățenești, precum și a drepturilor minorităților.

România este încă o democrație tânără. De la Revoluția din 1989 și până astăzi s-au realizat multe: a fost adoptată o constituție democratică ce include un catalog cuprinzător al drepturilor fundamentale, au fost create instituții legitime din punct de vedere democratic, prin alegeri au fost instituite noi guverne, iar calitatea de membru al Uniunii Europene și al Consiliului Europei oferă cetățenilor posibilitatea de a-și valorifica drepturile nu doar în fața instanțelor naționale, ci și a celor europene.

Cu toate acestea, știm că sistemul democratic trebuie în continuare consolidat și îmbunătățit.

Pentru asta avem nevoie de o societate civilă și profesori puternici, cu un sistem de valori care să devină un exemplu pentru elevi și care pot activa o generație întregă de tineri cetățeni. Acesta este motivul pentru care se concep și organizează Școli pentru Democrație ca aceasta. Sper ca dumneavoastră, participanții acestei Școli, să profitați din plin de noile cunoștințe dobândite atât la nivel teoretic, cât și practic, în domeniul pedagogic. Bucurați-vă de schimburi de opinii, dar mai ales de diferențele de

Konrad-Adenauer-Stiftung e. V.

**PROGRAMUL STATUL DE
DREPT EUROPA DE SUD-EST**
THORSTEN GEISLER

Martie 2015

www.kas.de/rsbsoe

opinii, dacă acestea respectă persoana și convingerile celorlalți.

Doresc să adresez mulțumiri organizatorilor și trainerilor care au făcut posibilă această Școală pentru Democrație, și în mod special participanților. În același timp, adresez și o rugămintă acestora din urmă: încurajați obiecțiile bazate pe argumente formulate de elevii voștri, nu doar acceptați că acestea pot exista. Doar încurajarea unor asemenea obiecții permite dezvoltarea unui dialog deschis și controversat, atât de necesar unei democrații funcționale.

La final vă doresc să părăsiți „Școala pentru Democrație” având determinarea de a folosi din plin șansele de participare pe care vi le oferă sistemul democratic – spre binele țării și implicit – trebuie să recunoaștem, în interes propriu.

Programul Statul de Drept Europa de Sud-Est al Fundației Konrad Adenauer vă sprijină cu mare plăcere în acest demers.